

en metafysisk sjæl, medens hunden ikke har det. Vil man udstyre mennesket med en sådan sjæl, må man tage dyrene med.

For 300 år siden tog Descartes sjælen fra dyrene ved at indføre begrebet, omend ikke ordet, „reflexer“, og hermed reserverede han sjælen for mennesket. Han gav den en beskedent bolig i corpus pineale, men han gav den samtidig hædersbetegnelsen „raisonnable“, „l'ame raisonable“. Jeg synes, det var på tide, at vi i erkendelse af, at der med hensyn til det ræsonable måske ikke er så stor forskel, blev enige om at give dyrene en sjæl tilbage.

Helt sikker på sig selv med hensyn til sin påstand er prof. M. heller ikke. S. 23 i betænkningen skriver han: Usikkerheden med hensyn til disse spørgsmål må vi affinde os med (om hvorvidt dyr har en bevidsthed, der lader dem opfatte smerte og lidelse på blot nogenlunde samme måde, som mennesker gør).

Selv denne „benefit of doubt“ ville det være rimeligt at lade komme dyrene til gode — hvor langt mere da ikke, når forskningen af dyrs psykologi viser, at postulatet om deres manglende opfattelse af smerte og lidelse intet har på sig — en iagttagelse, som man iøvrigt selv daglig kan gøre.

Det er i denne sammenhæng forstemmende at læse s. 26, at det eneste problem, der bliver tilbage for prof. M., er „ad lovgivningens vej at skabe visse garantier mod, at forsøgene misbruges til det, vi kalder „grusomhed“, d. v. s. udføres under sådanne former og omstændigheder, at der opstår fare for en forræelse af karakteren dels hos eksperimentatoren selv, dels men navnlig hos den ungdom, der oplæres i forsøgenes metoder og resultater“.

I disse udtalelser er der intet hensyn at finde til de medskabninger, der under lidelse skal ofre deres liv for muligvis at nedsætte andres lidelse og forlænge *deres* liv. Ville det ikke være en naturlig følge af, at vi er et kulturfolk og ikke en junglestamme, at vi tog dette hensyn? Ville det ikke her være på sin plads, at kulturvagten blev kaldt frem? Prof. M. regner sig for kulturens vogter, men hvad bliver der af kulturen, når vi tilsidesætter hensynet til vore medskabninger?

Grundvolden for den demokratiske livsopfattelse er, at ret skal gå forud for magt — den svageres ret skal beskyttes —, det er den mest tiltalende side ved den kultur, hvis vogter prof. M. mener at være, og her skal han søge grunden til modstanden mod dyreforsøgene og ikke i ejendommeligt konstruerede teologiske forklaringer.

Det er på grund af disse vore idealer, at „spørgsmålet om dyreforsøgernes berettigelse for så mange nutidsmennesker former sig som en etisk konflikt“ (s. 23). Det ville også stemme dårligt med den relative irreligiøsitet i tiden, om de teologiske ideer skulle have en sådan udbredt indflydelse — men de demokratiske ideer er gået dybt i vort folks bevidsthed, og udfra dem opstår denne konflikt.

Prof., dr. med. M. le Maire skriver (Nationaltidende 16. maj 51) om dyreforsøgene: „Den stærkeres ret er jo unægtelig ikke et i etisk henseende højt standpunkt, men hvad andet påberåber vi os, når vi slagter et dyr, eller når vi dømmer en ko til livsvarigt fængsel i lænker i en stald? . . . Ligesom i alle disse tilfælde er det, vi kan forlange og må forlange ved dyreforsøg, at de foretages så sjældent som muligt, og at man såvidt muligt kun benytter de såkaldt laverestående dyr, der må antages at have mindre følelse, samt at man med alle til rådighed stående midler gør det så lidt ulystbetonet for dem som muligt“.

Anden form for „etik“ end den her omtalte forekommer det heller ikke mig at man kan udstyre dyreforsøgene med. Lad os se i øjnene, at vi tilføjer de højerestående dyr psykiske såvel som fysiske lidelser — der er ingen tvivl om, at hunde, katte og aber kan udstå en ulidelig angst, måske værre end de fysiske smerter, de udsættes for — en angst, som må formodes ikke at være tilstede — i alt fald ikke den grad — hos en række laverestående dyr som mus, marsvin etc.

Derfor bør man gå stærkt ind for, at højerestående dyr ikke anvendes til forsøg — at forsøg i det hele indskrænkes til det mindst mulige, at der udarbejdes et lovforslag, der trækker grænserne skarpt op og ikke som det foreliggende er så vagt, at lovbestemmelserne let bliver rent illusoriske, men at der skabes betryggende garantier for, at forsøgsdyrene med hensyn til narkose, efterbehandling og opstaldningsforhold sikres den bedst mulige behandling.